

● چرا آذربایجان برای اروپا و آمریکا اهمیت پیدا کرده است؟

مرکز سیاستگذاری کاسپین

تعاملات سطح بالای بی‌سابقه در متن و حاشیه مهم‌ترین مجمع سالانه انرژی آذربایجان، نمایانگر رشد تمایل در شرکت‌ها و بازیگران دولتی برای تعمیق حضور خود در منطقه خزر است. در جریان نشست‌های هفته انرژی باکو در ابتدای ماه ژوئن قریب به ۲۰ توافقنامه جدید به ارزش ۷,۵ میلیارد دلار با حضور چهره‌های سرشناس صنعت انرژی و سرمایه‌گذاران صنعتی منعقد شد و همزمان، یک هیئت آمریکایی برای برگزاری نخستین دور از گفتگوهای اقتصادی ایالات متحده و آذربایجان وارد این کشور شد. این مجموعه تحولات، نقش رو به گسترش آذربایجان را در تحقق اهداف کلیدی اتصال منطقه‌ای و تعمیق همکاری با کشورهای غربی برجسته می‌سازد.

هفته انرژی باکو

همچون سنوات گذشته، هفته انرژی باکو امسال نیز میزبان شرکت‌های بزرگ خارجی بود که در میان آنها می‌توان به اکسون‌موبیل، بی‌پی، شورو، توتال و شل اشاره کرد. بسیاری از این شرکت‌ها در گذشته نیز پروژه‌هایی را با سوکار، شرکت نفت دولتی آذربایجان، و بوتاش، شرکت نفت دولتی ترکیه، به انجام رسانده‌اند. همزمان، یک هیئت آمریکا به ریاست کیلب اور، معاون وزارت خارجه ایالات متحده در امور اقتصادی، بازرگانی و انرژی در این رویداد مشارکت کرد.

فشارهای ژئوپلیتیکی و منازعات، از جنگ روسیه و اوکراین گرفته تا جنگ آمریکا و ایران، دسترسی غرب را به منابع هیدروکربنی به شدت محدود کرده و در نتیجه آن، نقش آذربایجان در تامین نفت و گاز کشورهای اروپایی رو به افزایش است. سوکار با خرید دو پالایشگاه شرکت ایتالینا پترولی، حضور خود را در بخش پایین‌دست بازارهای انرژی اروپا تقویت کرده است و با افزایش مشارکت‌های آمریکایی و اروپایی در بخش انرژی منطقه خزر، اعمال نفوذ دولت آذربایجان بر تجارت بین‌منطقه‌ای هیدروکربن‌ها تداوم خواهد داشت.

گفتگوی اقتصادی آذربایجان و ایالات متحده

علاوه بر معاون وزارت خارجه ایالات متحده، بخش قابل‌توجهی از شرکت‌های آمریکایی نیز در این گفتگوها مشارکت داشتند. گفتگوی مورد اشاره، اولین نشست از این جنس بود و در چارچوب منشور مشارکت راهبردی امضا شده در جریان سفر معاون رئیس‌جمهور جی دی ونس به باکو انجام پذیرفت. طرف آذری در این گفتگوها بر اهمیت تداوم همکاری در حوزه‌های حمل‌ونقل، لجستیک و زیرساخت‌های دیجیتال برای تقویت مسیر ترانپ برای صلح و شکوفایی بین‌المللی و همچنین کریدور میانی تاکید داشت و طرف آمریکایی نیز وعده داد تا به آذربایجان برای تثبیت نقش خود به عنوان گره مرکزی کریدور میانی برای انتقال انرژی به اروپا و سایر نقاط جهان کمک کند. همزمان وعده‌هایی برای سرمایه‌گذاری در بخش انرژی آذربایجان و توسعه مشارکت‌ها با اکسون موبیل و شورو ارائه شده است. در همین اثنا نیز توافقنامه‌های جدیدی برای اکتشاف با این کشورها منعقد شد.

توافق‌های نفتی

در حاشیه هفته انرژی باکو، سوکار، توتال انرژی، ایکس آر جی و بوتاش ترکیه، یک توافقنامه ۱۵ ساله برای خرید گاز طبیعی از میدان آبشورون در دریای خزر امضا کردند. بر این اساس، آذربایجان از سال ۲۰۲۹ رقم ۳۳ میلیارد متر مکعب گاز از طریق خط لوله باکو-تفلیس-ارزروم و با نرخ سالانه ۲,۲۵ میلیارد متر مکعب به ترکیه تحویل خواهد داد. توافق اولیه توسعه این میدان در سال ۲۰۰۹ میان توتال و سوکار با سهم ۵۰ درصدی امضا شد. بعدتر، شرکت اندوک در اوت ۲۰۲۳ به کنسرسیوم پیوست و با کاهش سهم طرف‌های اولیه به ۳۵ درصد، ۳۰ درصد از سهام در اختیار اندوک قرار گرفت. فاز نخست توسعه این میدان روزانه حدود ۴,۲ میلیون متر مکعب گاز و ۱۳ هزار بشکه میعانات تولید می‌کند. در مرحله بعدی توسعه این میدان، برای تولید سالانه بیش از ۴ میلیارد متر مکعب تا سال ۲۰۲۹ هدف‌گذاری شده است.

همانطور که اشاره شد ارزش توافقنامه‌های امضا شده در این اجلاس، به حدود ۸ میلیارد دلار رسید. اکسون و سوکار برای توسعه منابع غیرمتعارف در دریای خزر، شورو و سوکار برای بررسی ظرفیت‌های تولید بیشتر، و شل و سوکار برای همکاری در پروژه‌های بالادستی گاز به توافق رسیدند. بی‌پی نیز قرار است با اجرای پروژه فشارافزایی سکوی شاه‌دنیز، تولید ۵۰ میلیارد متر مکعب گاز اضافی را میسر سازد. این شرکت همچنین به دو بلوک نفتی جدید در حوضه خزر دسترسی یافت و از اول ژوئیه، اپراتوری خط لوله باکو-تفلیس-جیحان را که در آن سهمی ۳۰ درصدی دارد، به سوکار واگذار خواهد کرد.

منبع: اندیشکده تهران